

MAGASINET

stefanus

TIDL. ROPET FRA ØST
42. ÅRGANG – NR. 2 / APRIL 2012

Kirker raseres og kristne angripes i Nigeria:

Lar ikke frykten vinne

Side 4-5

BURMA

Ikke alle kjenner varmen fra frihetsvinden som blåser over landet.

Side 3

NETTVERK & GRASROT

Hva gjør egentlig våre menneskerettighetsrådgivere – i Norge?

Side 8-9

GLIMT FRA VERDEN

Pastor Nurliev er løslatt fra fengselet i Turkmenistan.

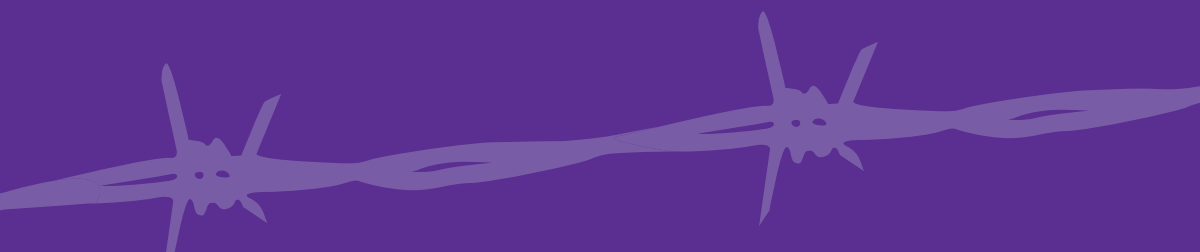
Side 10-11

EGYPT

Ordet «mumkin» hjelper biskop Thomas å beherske det umuliges kunst.

Side 12-13

LEDER

Partnerskap i misjon

Synspunkter på lederen kan sendes direkte til:
baw@stefanus.no

Mars måned er alltid en hektisk tid på året. Regnskap skal revideres og årsmelding skal skrives. Mye skal forberedes til det viktige årsmøtet i april, der styret og administrasjonen legger frem fjorårets resultater. Hvordan brukte vi midlene? Hvordan gikk de planlagte prosjektene? Hvordan fikk vi formidlet visjonen om å være «sammen for de forfulgte»? I det hele tatt: Har vi vært gode forvaltere av det vi fikk oss betrodd fra givere, venner og medarbeidere over hele landet?

Det er mange måter å analysere Stefanusalliansen på. Jeg vil trekke frem det som kanskje er viktigst, når det gjelder vår særegne posisjon og plassering i norsk, kristen organisasjonsflora: En tilnærmet rendyrket form for partnerskap i misjon. Altså et samarbeidsforhold der deling av ressurser, gaver og ansvar ikke handler om overordnet eller underordnet. Det er heller ikke spørsmål om å bevare egen identitet, verken etnisk eller konfesjonelt. Partnerskap i misjon handler om mer enn penger og beslutningsmakt.

Vi ønsker å ta utgangspunkt i partnerens behov og er ikke opptatt av å presse vårt navn, våre slagord, programmer eller metoder på andre deler av den verdensvide kirke. Vi ønsker derimot å arbeide slik Cape Town-erklæringen av 2010 (Lausannebevegelsen) uttrykker det: «... å arbeide for reell gjensidighet mellom nord og sør, øst og vest, for gjensidig avhengighet i det å gi og motta, og for den respekt og verdighet som kjennetegner ekte venner og sanne partnere i misjon.»

Denne grunnholdning er ikke noe nytt, men har vært et kjennetegn ved organisasjonen helt siden starten i 1967. Prinsippene for partnerskap gjaldt fra dag én. Da Misjon bak Jernteppet startet opp sin virksomhet, var Sovjetunionen et lukket område for utenlandsk misjon. All hjelp og alle prosjekter måtte finne sin vei inn til en partner som man faktisk aldri hadde sett eller møtt. Det handlet om kirgisiske bibler, ukrainske baptister, lutheranere i Sibir, baltere i Riga og fremmede kaukasiere i Georgia. Organisasjonens første daglige leder, Lasse Trædal, fikk aldri sette sin fot på «misjonsmarken»: Den sovjetiske jord.

Stefanusalliansen kan på en tydelig måte unngå å definere seg ut fra egenaktivitet, men forstå seg selv som et ledd i et nettverk av kirker og organisasjoner som arbeider sammen for å realisere hovedformålet: Å formidle evangeliet, kjempe for trosfrihet for alle og være med på å skape fred og rettferdighet mellom menneskene på jorden. Alt skjer gjennom partnerskapsmodellen.

I hele ni måneder har ansiktet til vår gode samarbeidspartner i Egypt, biskop Thomas, lyst mot oss fra Vårt Lands nettsider. «Takk for at dere ser oss», sier biskopen. «Det viktigste dere i Stefanusalliansen kan gjøre for de kristne i Egypt, er å minne medkristne i Norge på at vi finnes. Oppfordre dem til å be for oss. Derrest: Støtt oss på en slik måte at vi selv kan ta ansvar for vår egen fremtid, i vårt eget land», sier biskop Thomas.

Partnerskap i misjon handler ikke bare om god strategi og moderne effektivitet. Det handler vel så mye om kristen enhet og et ønske om å være grener på det samme vintre. Bare slik kan vi oppleve oss sammen med de forfulgte.

Bjørn A. Wegge
Generalsekretær
Stefanusalliansen

Utgiver Stefanusalliansen
(tidl. Norsk Misjon i Øst)
Ansvarlig redaktør Bjørn A. Wegge
Redaktør Gisle Skeie
Redaksjon Jon-Geir Dittmann,
Elisabeth Engelsviken,
Hilde Skaar Vollebæk og
Geraldine Fagan (Moskva)

Design og trykk Kai Hansen Trykkeri
Forside Ingvar A. Isene
Opplag 18 000
Kontor Trondheimsveien 137
Postadresse P.b. 6603 Rodeløkka, 0502 Oslo
Telefon 23 40 88 00
Telefaks 23 40 88 01
E-post post@stefanus.no

Hjemmeside www.stefanus.no
Styreleder Reidulf Stige
Repr.skapsleder Lars Inge Magerøy
Org. nr. 970276432
Bankgiro 3000 14 57922 Gavekonto
Revisor Inter Revisjon Lillestrøm AS

Han lever for å hjelpe

Kah Paw Say – eller Monkey, som alle kaller ham – lever for feltarbeidet inne i Burma. Grunnet en ryggskade har han siden 2009 arbeidet med administrative oppgaver. Det er han ikke helt komfortabel med.

Tekst: Stig Kaarstad

Foto: Free Burma Rangers og Stig Kaarstad

I 1998 var Monkey med i det første teamet til Free Burma Rangers (FBR), som hjelper den sivile minoritetsbefolkningen som rammes av regjeringshærens angrep i Burmas østlige delstater. Stefanusalliansen har støttet FBR siden 2009.

Vil tilbake

Nå arbeider Monkey som koordinator for teamene i Shan-delstaten. Jeg vet at han også bærer tittelen Deputy Director, altså nestleder, i FBR. Men det må han nesten presses til å innrømme, han blåser av det og sier at det ikke er viktig. Aller helst vil han tilbake i aktiv tjeneste, som leder for et av FBR sine 59 team som arbeider inne i Burma. – Det er det jeg lever for, konstaterer han.

De som kjenner Monkey, beskriver ham som organisasjonens åndelige leder. Nær Jesus. Og nær menneskene han arbeider med og for.

Demokrati og våpenhvile

Monkey koordinerer teamene inne i Burma og tar imot rapportene som stadig tikker inn. Han kjenner situasjonen i grenseområdene godt. Vi snakker om de positive tegn-

ene som har kommet det siste året. Aung San Suu Kyi stiller til valg i april. Politiske fanger er satt fri. Sanksjoner ser ut til å fjernes. Menneskerettighetsorganisasjoner tester den nye friheten og prøver nå å flytte sin virksomhet inn i sentrale deler av Burma.

Men virkeligheten er en annen i de urolige grenseområdene, hvor de etniske minoritetene holder til, forteller Monkey.

– Det er en liten bedring i Karen-delstaten, der en skjør våpenhvile er på plass. Det gjør at soldatene fra regjeringshæren hilser på lokalbefolkningen. De sier at de ikke vil skyte, hvis ikke noen skyter på dem først. Men hæren fortsetter samtidig å bygge opp styrkene sine i området.

Forverring i Kachin-delstaten

I Kachin-delstaten, lenger nord, er forholdene blitt verre. Her fortsetter kampene, til tross for at president Thein Sein har gitt ordre om å stoppe fiendtlige handlinger mot de etniske minoritetene. Hæren gjør uansett som den vil, mener Monkey. Tidligere i vinter hadde hæren våpenhvile-samtaler med frihetskjemperne i Kachin-delstaten. Mens samtalen pågikk, kom det to angrep fra hæren.

– Hvordan kan vi stole på hæren, når brigadeførerne sitter i fredssamtaler, samtidig som soldater fra samme brigade angriper?

For at jeg skal forstå situasjonen, gir Monkey meg noen ferske eksempler på hva slags grusomme overgrep som skjuler seg bak korte nyhetsmeldinger om kamper og tall på drepte. Vilkårlige drap, voldtekter og tortur rettet mot sivilbefolkningen demonstrerer en forråelse som bryter ned og ødelegger både samfunn og mennesker.

– Hærens avdelinger i Kachin-delstaten har et fryktelig dårlig rykte, forteller Monkey.

Nå: Koordinator for en gruppe FBR-team.

Før: Ute i felten for å hjelpe hærens ofre.

Bønnen aldri langt unna

For mange i Burma er virkeligheten fremdeles preget av vold og urett. Monkey er en av mange burmesere jeg har møtt som likevel representerer en nesten ufattelig menneskelighet. Det virker som om han lever og arbeider i visshet om at Gud leder ham. Bønnen er aldri langt unna. Derfor kan han overleve som menneske, selv etter uker og måneder langs minelagte stier i Burmas jungel. Derfor kjenner han på et intenst ønske om å dra tilbake inn i jungelen, fordi det er mennesker der som trenger hjelp, støtte og håp.

Yunusa lar ikke frykten vinne

– Velkommen til Nigeria, sier pastor Yunusa Nmadu jr. smilende og rekker fram hånden mot oss idet vi kommer ut fra flyplassterminalen.

Tekst: Jon-Geir Dittmann

Foto: Ingvar A. Isene

Han har på seg en tradisjonell manssdrakt i sterk blåfarge. Våre norske klær blir bleke og grå i forhold. Stefanusalliansen er i Nigeria for første gang. Kollega Ingvar A. Isene og jeg er de første fra organisasjonen som besøker Afrikas mest folkerike land, med 170 millioner mennesker.

Hater Vesten

Mye skiller lille Norge fra denne afrikanske giganten. Men landene har det til felles at begge produserer store mengder olje. I Norge nyter imidlertid hele samfunnet godt av oljeressursene, mens her ender rikdommen i noen ganske få lommer. Og i Norge er den gjennomsnittlige levestandarden blant verdens høyeste, mens Nigeria befinner seg i den andre enden av skalaen.

Slik kan jeg fortsette å sammenligne. Men det er hverken korrupsjon eller fattigdom som bringer oss hit. Stefanusalliansen er invitert hit fordi kirkene i det nordlige Nigeria er rammet av kraftige forfølgelser, og nå ønsker vi å finne et konkret prosjekt å støtte. De islamistiske terroristene i Boko Haram hater alt som har med Vesten og kristendom å gjøre. De angriper kirker, boliger og butikker eid av kristne. Også politistasjoner og offentlige bygg rammes i stor skala. Ifølge Human Rights Watch sto Boko Haram bak 425 drap bare i 2011. Samme kilde sier at mer enn 16 000 er drept i den religiøs-etniske konflikten, siden demokratiet ble innført i 1999.

Et skjevt bilde

– Men internasjonale medier gir ofte et skjevt bilde av det som skjer, forteller pastor Yunusa i bilen på vei til hotellet. – Det gjelder selv seriøse medier som BBC og CNN. De unnlater å fortelle at det stort sett er kristne som rammes av volden og uretten. I stedet snakker de om «sekteisk vold» og «etnisk-religiøs konflikt», som om det er to likeverdige grupper som slåss mot hverandre.

Yunusa er pastor i en evangelisk menighet i storbyen Kaduna. Han innrømmer at det er en sammensatt konflikt, som også handler om politisk makt og stammefeider. Men det har skjedd en merkbar forverring i de nordlige delstatene de siste årene, forteller han. Kristne blir forfulgt i delstater med et solid muslimsk flertall. Myndighetene bidrar ved å stikke kjepper i hjulene for dem, slik at de til slutt presses ut av området og flykter til andre stater med kristent flertall. Kristne sliter med å få studie-plasser og arbeid, og de får ikke tjenestegjøre i hæren eller politiet.

Vil ha sharia

– De kristne blir forfulgt og klart diskriminert fordi de er kristne, ikke fordi de tilhører den ene eller andre stammen, understreker Yunusa.

– Vi må stå sammen i denne vanskelige tiden, sier Yunusa.

Pastor Michael Haruna utenfor den ødelagte presteboligen, som ble angrepet av militante islamister, i landsbyen Buruku i delstaten Kaduna. (Foto: Jon-Geir Diitmann)

Boko Harams mål er å opprette Nigeria som en sharia-styrt stat. Elleve av de nordlige delstatene har, i strid med landets grunnlov, innført sharialover som også rammer de kristne.

– Jeg ønsker at dere skal få se dette selv, sier Yunusa og ser oss inn i øynene.

Under et opphold i England i 2008 deltok Yunusa på et kurs i konfliktløsning. Der møtte han staben i Christian Solidarity Worldwide – England, en partner av Stefanusalliansen. Etterpå startet Yunusa organisasjonen Christian Solidarity Worldwide – Nigeria.

En trist rundreise

Den neste uken følger vi Yunusa på en intens rundreise i fem nordlige delstater: Kaduna, Katsina, Gombe, Bauchi og Plateau. Yunusa er opptatt av å dokumentere overgrepene, slik at han i neste omgang kan konfrontere myndighetene og informere både hjemme og ute om den urett som rammer de kristne her. Han har skaffet seg regionale

koordinatører som hjelper ham med å rapportere om overgrep.

I byen Mellumfashi er det fryktelige synsinntrykk som møter oss. Her var en gang den evangeliske kirkens hovedkvarter i delstaten Katsina, med både skole, helseklinikk, boliger, kirke og kontorer. Men alt er brent ned og totalødelagt. Jeg tenker: «Kjære Gud, hvorfor skal disse fredelige menneskene rammes av en slik ondskap?»

Under et stort og skyggefullt mangotre samles prester og ledere. Nysgjerrige beboere strømmer til. De har hørt om gjestene som kommer langveisfra. Pastor Yunusa reiser seg og forklarer om organisasjonen han har startet, Christian Solidarity Worldwide – Nigeria. Om behovet for å stå sammen i denne vanskelige tiden. Om behovet for å dokumentere overgrepene. Om kristne søsken i Norge og England som bryr seg og som ber. Vi to fra Stefanusalliansen får også si noen ord. Så reiser nigerianerne seg i tur og orden og forteller, rolig og behersket, om det som skjedde i de grufulle april dagene i fjor.

Vil bygge opp

De forteller at det startet da den kristne presidentkandidaten fra sør, Goodluck Jonathan, beseiret den muslimske kandidaten fra nord. Boko Haram utnyttet situasjonen. De pisket opp stemningen og ansporet folk til å angripe de kristnes helligdommer. Vi får høre om hvordan de kristne, uten våpen eller annet å forsvare seg med, ble jaget ut i gatene. Kirken og hjemmene deres ble plyndret, vandalisert og brent. Noen brant inne.

En ting slår meg: De gir ikke opp. De har ikke resignert. Etter møtet treffer jeg på noen murere som har begynt å gjenoppbygge den ødelagte kirken. «Gud skal sørge for oss», sier de til meg. Jeg tenker på Grundtvigs salmestrofe: «Kirken den er et gammelt hus, står om enn tårnene faller.»

Kirkesenteret i byen Mellumfashi ble påtønt og rasert. Utenfor ligger utbrente bilvrak.

Visste du at over 90 prosent av Stefanusalliansens inntekter er gaver fra privatpersoner, menigheter, foreninger og grupper i Norge?

Uten alle disse rause giverne, ville ikke Stefanusalliansen ha eksistert. Helt siden starten i 1967, som Misjon bak Jernteppet, har vårt arbeid for trosfrihet og forfulgte kristne først og fremst hvilt på frivillige gaver.

Vi ønsker å bidra der behovet er størst.

Det innebærer at vi iblant går ut av prosjekter. Endrede forhold kan ha gjort prosjektene mindre aktuelle, eller kanskje er de ikke lenger avhengig av vår støtte. Og det innebærer at vi må gå inn med hjelp og støtte i helt nye prosjekter.

På bildet ser du Naoma og datteren hennes. De bor i byen Gombe, nord i Nigeria. Den 5. januar ble kirken deres angrepet. Midt under det ukentlige bønnemøtet stormet islamistiske terrorister inn og skjøt vilt rundt seg. Ti kirkegjengere ble drept.

En av dem var Naomas ektemann.

Nå jobber vi med å få på plass et støtteprosjekt i Nigeria, for å hjelpe noen av de mange kristne som lider der. Det er mange som Naoma, mange som trenger støtte og beskyttelse. Samtidig skal vi fortsette å følge opp de gode prosjektene i Egypt, India, Nord-Korea, Tyrkia, Vietnam og Sentral-Asia. For å nevne noen.

Vi skal få det til! Men ikke uten din hjelp. Stefanusalliansen er helt avhengig av gavene fra engasjerte støttespillere over hele landet. Du kan være med!

Takk for din støtte!

Din gave teller!

Bruk giroen vedlagt bladet

eller benytt kontonr. 3000 14 57922

Stefanus

– et troverdig sannhetsvitne

Bjørn Helge Sandvei holdt nylig et spennende foredrag om den bibelske Stefanus, for Stefanusalliansens ansatte. Her gjengir vi noen av punktene (les først om Stefanus i Apostlenes gjerninger 6,1-8,4). Sandvei er førstelektor emeritus ved Det teologiske menighetsfakultetet, hvor han var ansatt i 33 år.

Diakon

Stefanus regnes som kirkens første martyr. Han kom til tro tidlig på 30-tallet. Vi vet ikke hvor han opprinnelig kom fra, men han var en gresktalende jøde og ble vigslat til diakon i menigheten i Jerusalem. Ordet diakoni kommer av det greske diakonos, som kan oversettes med medhjelper (Apg 6). Betegnelsen brukes både om «ordets tjeneste» og «bord-ets tjeneste». De første menighetene hadde ikke det klare skillet mellom åndelige og praktiske oppgaver og tjenester, som vi kan ha i dag.

Talen

Stefanus' tale (Apg 7) er ganske konfronterende og kan tjene som eksempel på hvordan den kristne tro i begynnelsen ble forkynt for jøder. Paulus holder senere en synagogetale (Apg 13) som ligner i form og innhold. Begge talene er adressert til dem som kjenner Skriftene, og de drar linjer fra Abraham og frem til Kristus. Kontrasten til Paulus' tale på Areopagos (Apg 17) er slående, noe som forteller om enorm evne og vilje til å la forkynnelsen ta utgangspunkt i tilhørerne.

Bysantinsk ikon av St. Stefanus fra det 11. århundre

Anklage og død

Å steine noen var sakralt, rituelt – ikke en rettsløs, barbarisk voldshandling. Det er likhetstrekk mellom anklagen mot Stefanus og Jesus; at de spotter Gud. Og begge to tilgir sine drapsmenn. Men det er også mange ulikheter, blant annet dør ikke Stefanus under en høytid, og det er ingen romersk deltakelse i henrettelsen.

Martyr

Martyr – vitne – kommer av det greske martyrion. Det å vitne, å avlegge vitnesbyrd, var ikke religiøst ladet, slik det er i dag. Det var en juridisk term, en vitneforklaring. Vitnene skulle fortelle sannheten. Som Kristus-vitner må også vi, i dag, kunne stå inne for at det er sant, det vi sier. Det handler om å være troverdige vitner.

I ytterste konsekvens er vitnesbyrdet om Kristus et blodvitnesbyrd. Dette har vært en visshet hos Jesu etterfølgere siden begynnelsen. Selv om dette oppleves fjernt fra vår egen hverdag, er det fremdeles virkeligheten for kristne søsken mange steder.

Misjonens begynnelse

Etter Stefanus' død brøt det løs en forfølgelse (Apg 8), og Jesu etterfølgere ble spredt omkring. Paradoksalt nok var det nettopp slik, gjennom forfølgelse, at den store verdensmisjonen startet. Og det er samtidig viktig å minne om hvor mye av den første misjonen som gikk østover, blant annet til Irak, Iran og Sentral-Asia.

Kransen

Det greske *stéfanos* betyr krans/seierskrans. Å pynte gravene med kranser er en skikk som går helt tilbake til oldtiden. De første kristne nektet å bære krans til ære for keiseren. Paulus skriver om seierskransen (2 Tim 4) som Herren skal gi på «den store dagen», etter at løpet er fullført. Slik blir gravkransen samtidig en seierskrans.

Aktuell utfordring

Stefanusalliansen har tatt navn etter kirkens første martyr. Det både forplikter og utfordrer til:

- Å være full av nåde og kraft (Apg 6).
- Å være et troverdig Kristus-vitne.
- Å våge å reise seg i mengden og si sannheten, ta kampen.
- Å peke på seierskransen som venter: Gud skal skjenke rettferdighet når dagen kommer.

(Artikkelen er skrevet av redaksjonen og er en forkortet og forenklet utgave av foredraget.)

«Advocacy»-arbeidet i Norge:

Nettverk og grasrot

– Da jeg for åtte år siden startet med å oppsøke sammenhenger der menneskerettighetsorganisasjoner møtes, fikk jeg ofte rare blikk når jeg sa hvor jeg jobbet.

Tekst: Hilde Skaar Vollebæk

– Mange skjønte åpenbart ikke hva en kristen misjonsorganisasjon hadde å bidra med i det norske menneskerettighetsarbeidet, smiler Ed Brown og himler med øynene og rynker brynene for å etterlikne reaksjonene.

Endring

– Men i løpet av de siste par årene har ansiktsuttrykkene endret seg. Nå nikkes det hver gang trosfrihetsspørsmål blir tatt opp. Stadig oftere er det også representanter fra andre organisasjoner som peker på at forfølgelse på grunn av tro ofte er oversett eller bagatellisert, fortsetter Ed. Han har de siste årene lagt ned en stor innsats for å endre oppfatningene om trosfrihet blant ansatte i andre frivillige organisasjoner og i det offentlige Norge. Nå har han begynt å se resultater av de utallige møtene han har deltatt på. Han forteller at forfølgelse av kristne ikke lenger defineres som et internt problem for verdens kirker, men som en global trussel mot utallige menneskers ufravelige rettigheter.

Seniorrådgiver menneskerettigheter:
Ed Brown. (Foto: Ellen L. Gossner)

Samme mål

Ed Brown og Kristin Storaker utgjør sammen Stefanusalliansens menneskerettighetsavdeling. – Vi har det samme målet som resten av organisasjonen og våre partnere, nemlig at hvert menneske skal kunne praktisere sin tro uten fare for diskriminering eller forfølgelse, fortsetter Ed.

– Samtidig er det viktig at noen jobber spesifikt

med å se på de grunnleggende strukturene som hindrer trosfrihet, sier Kristin.

– Vi må jobbe langsiktig for å endre undertrykkende lover og strukturer. Da må vi arbeide for rettigheter som gjelder alle, ikke for særrettigheter kun for kristne. Her har nok mange misforstått hva kristent menneskerettighetsarbeid går ut på.

Menneskerettighetsrådgiver Kristin Storaker. (Foto: Privat)

«Advocacy» – hva er det?

Kristin Storaker har hovedansvar for Stefanusalliansens påvirkningsarbeid i Norge. Det innebærer alt som faller inn under det engelske begrepet «advocacy», som norsk språk ikke har noe helt dekkende synonym for. Men vi kjenner alle til ordet «advokat», og «advocacy» er de utadrettede handlingene en forsvarer, forkjemper eller talsmann foretar seg. Advocacy-arbeid går i stor grad ut på å bygge nettverk med andre grupper og organisasjoner, for i neste omgang å kunne påvirke de myndighetene som tar beslutningene rundt Norges utenrikspolitikk. I hovedsak er det Utenriksdepartementet (UD) som setter norsk menneskerettighetspolitikk ut i praksis, og som opptre på vegne av Norge i FN og andre multinasjonale organisasjoner. Norge er medlem i FNs menneskerettighetsråd ut 2012.

I syv år har Stefanusalliansen vært med i NGO-forum for menneskerettigheter, der 27 organisasjoner møtes for å gi konkrete råd og oppfordringer til UD's menneskerettighetsarbeid. I anbefalingen for 2012 har Kristin og Ed blant annet understreket det ansvaret norske myndigheter har for å løfte fram trosfrihet for minoritetene i Midtøsten, i kjølvannet av Den arabiske våren.

Trosfrihet har også en sentral plass i Stefanusalliansens samarbeid med aktører som Helsingforskomiteen, Forum 18 News Service, Oslokoalisjonen for tros- og livssynsfrihet og Oslosenteret for fred og menneskerettigheter – særlig når det gjelder land i Sentral-Asia. En mer synlig arena for advocacy-arbeidet er de tverrkirkelige fakkeltogene for forfulgte kristne.

Fakkeltogene for forfulgte kristne er blant de mer synlige arenaene for «advocacy»-arbeidet. I fjor ble det arrangert fakkeltog i Bergen, Stavanger, Oslo (bildet) og på Stord. (Foto: Stefanusalliansen/Skeie)

Viktig grasrotengasjement

På spørsmål om de ser noen resultater av dette arbeidet, viser Ed og Kristin til utenriksminister Jonas Gahr Støre sine siste uttalelser.

– Støre har tatt initiativ til et minoritetsprosjekt for å fordype UD's arbeid for livssynsminoriteter. Han trekker fram de kristne i Midtøsten som en spesielt utsatt gruppe. Det er vi svært glade for. Det blir spennende å se hvilke konkrete handlinger som kommer ut av dette, sier Ed.

Kristin fortsetter:

– Det er også gøy at Støre trekker fram det store grasrotengasjementet i Norge som en viktig begrunnelse for dette minoritetsinitiativet. Politikere trenger også å argumentere for sine prioriteringer, og da er det viktig å kunne vise til et stort folkelig engasjement.

Budskapet til alle forkjempere for trosfrihet er derfor klart: Her er det bare å brette opp ermene og vise at trosfrihet er en hjertesak norske politikere må fortsette å engasjere seg for!

Når konvertitter angripes i Norge

Gjennom to saker det siste halvåret har forfølgelse av konvertitter rykket nærmere. En afghansk asylsøker ble skåldet med kokende vann på Hå asylmottak på Jæren, og to iranske asylsøkere ble overfalt og knivstukket i Haugesund. I den første saken er gjerningsmannen dømt til fem måned-

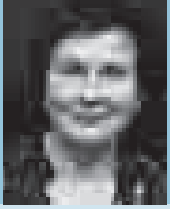
ers ubetinget fengsel, men dommen er anket. Mange har uttrykt uro over at konvertitter ikke heller kan føle seg trygge i Norge.

– Hva er Stefanusalliansens respons på disse handlingene? – Vi oppfordrer folk til å engasjere seg der de er. Oppsøk asylsøkere og flyktninger i nærmiljøet. Særlig konvertitter trenger å møte kristne i Norge som bryr seg. Enkeltmennesker kan være til uvurderlig støtte, ved å tilby et sårt tiltrengt fellesskap og gi hjelp til å forstå norsk byråkrati og kultur, sier Ed.

Han understreker at til forskjell fra de landene de fleste asylsøkere kommer fra, er de juridiske strukturene på plass i Norge, og voldshandlinger blir etterforsket og straffeforfulgt. Stefanusalliansens arbeid er rettet mot land der dette ikke er tilfelle. I Norge er det likevel underskudd på mellommenneskelig kontakt og støtte, noe vi alle utfordres av.

Engasjement nedenfra

– Som medmennesker må vi la oss berøre av hva noen må gå igjennom fordi de velger å følge troen sin. Det gir næring til et viktig engasjement nedenfra, som igjen må uttrykkes i det offentlige rom. Vi vet at norske politikere lytter til det vanlige folk er opptatt av. Trosfrihet er en menneskerett vi må kjempe for, både i og utenfor Norge, avslutter Ed.

Glimt fra verden

ved Elisabeth Engelsviken

IRAN

Besøk fra ELAM Ministries

Stefanusalliansen hadde i februar besøk av lederen for ELAM Ministries, Sam Yeghnazar fra Iran, som også grunnla organisasjonen i 1990. ELAM arbeider med å spre evangeliet inne i Iran, et land der det i dag er svært vanskelig for kirkene å virke. Til tross for dette forteller Sam om en stor åpenhet for evangeliet. Mange iranere er misfornøyde med det sjiamuslimske presteskapet, som styrer landet etter strenge islamske lover. ELAM gir opplæring til kristne ledere og utrunder dem for tjeneste i Iran. Opplæringen skjer i stor grad i Tyrkia, dit iranere kan reise relativt fritt, og i England. Etter revolusjonen i 1979 var det kun cirka 500 protestantiske kristne i landet. I dag er det minst 100 000, forteller Sam. «Vi tror at millioner kan bli kristne i årene som kommer, fordi den åndelige nøden i landet er så stor», forteller han. På bildet står Sam Yeghnazar sammen med sin gode venn Stuart Windsor, som har arbeidet i Christian Solidarity Worldwide i England i en mannsalder, og som nå også har skrevet bok

om sitt virke for den forfulgte kirke. Mer om ELAM og arbeidet i Iran finner du her: www.elam.com.

(Foto: Stefanusalliansen/Skeie)

EGYPT

Mamma Maggie er Nobel-nominert

Lederen for Stephen's Children i Egypt, Maggie Gobran (i hvitt på bildet) eller Mamma Maggie som hun også kalles, er nominert til Nobels Fredspris 2012. Bak nominasjonen står blant andre fem norske stortingsrepresentanter: Svein Roald Hansen (Arbeiderpartiet), Ketil Solvik-Olsen (Fremskrittspartiet), Svein Harberg (Høyre), Line Henriette Hjemdal (Kristelig Folkeparti) og Dagfinn Høybråten (Kristelig Folkeparti). «Dette er svært gledelig. Maggie Gobran, som vår organisasjon kjenner godt, vil på alle måter være en verdig vinner av Nobels Fredspris», sier Bjørn A. Wegge. Så langt Stefanusalliansen kjenner til, er Mamma Maggie også nominert av personer fra land som Storbritannia, USA, Australia og Egypt.

(Foto: Stefanusalliansen/Wegge)

TURKMENISTAN

Ilmurad Nurliev er løslatt

Mange av Magasinet Stefanus' lesere var med på å appellere for den protestantiske pastoren Ilmurad Nurliev i november 2010. Nå rapporterer Forum 18 News Service at han var blant en gruppe på omkring 230 fanger som ble løslatt fra en tvangsarbeidsleir, etter et amnesti den 18. februar. Ilmurad Nurliev ble dømt til fire års fengsel i 2010, etter anklager om svindel. Medlemmene i hans menighet holder fast på at anklagene er fabrikkert, som straff for at han leder en uregistrert menighet. Hans kone Maya løp til stasjonen for å møte ham, da han ble sendt

hjem med tog. Hun uttrykker stor glede over å ha fått mannen sin hjem. Ilmurad selv sender sin takk til alle som har støttet ham og vært med på å påvirke til løslatelsen. Han vil fremdeles være underlagt restriksjoner og må ukentlig rapportere til politiet.

(Foto: Privat)

IRAN

Igjen kritisk for Youcef Nadarkhani

I februar dukket det opp meldinger om at iransk rett hadde utstedt ordre om å iverksette henrettelsen av pastor Youcef Nadarkhani. Advokater og organisasjoner forsøkte iherdig å få meldingene bekreftet, uten resultat. Middle East Concern, som er svært pålitelig, meldte etter hvert at meldingene neppe var korrekte. Men Nadarkhanis liv er fremdeles i fare. Det er to personer som har myndighet til å stanse henrettelsen: Irans øverste leder, Ayatollah Ali Khamenei, og lederen for rettsvesenet, Sadegh Larijani. Hvis ingen av dem griper inn, er retten forpliktet til å iverksette dødsdommen. Det kan i prinsippet skje når som helst og uten forutgående varsel, bare med en kunngjøring fra myndighetene i etterkant – en praksis som ikke er uvanlig i Iran. Bildet viser Nadarkhani og hans to sønner.

(Foto: Privat/InContext Ministries)

NORGE

Daliter og livssynsminoriteter

Menneskerettighetsrådgiver i Stefanusalliansen, Kristin Storaker, forteller om flere spennende møter som har funnet sted i Oslo i februar måned.

Opprettelse av dalit-nettverk

Stefanusalliansen er med på å danne et dalit-nettverk i Norge. Nettverket skal arbeide for dalitenes rettigheter og mot kastediskrimineringen som blant annet finner sted i India. I den anledning er det holdt flere møter, blant annet et hvor Stefanusalliansen har vært en av initiativtagerne, med deltakelse av norske menneskerettighetsorganisasjoner som arbeider i land hvor det foregår kastediskriminering. Dalit-nettverket er tilknyttet International Dalit Solidarity Network, som blant annet finnes i England, Finland, Danmark og Nederland. Kristin sier:

«Vi håper med dette å få større påvirkningskraft for å få kastediskriminering på den internasjonale dagsorden, blant annet i FN.»

Utenriksfokus på livssynsminoriteter

Sammen med flere andre organisasjoner deltok Stefanusalliansen den 7. februar på et møte i regi av Utenriksdepartementet og utenriksminister Jonas Gahr Støre. Anledningen var en nysatsning fra norsk side på minoriteter, med spesielt fokus på livssynsminoriteter i Midtøsten. Det vil bli arrangert flere slike fellesmøter. Stefanusalliansen berømmer initiativet og vil gjerne være med i fortsettelsen. Fra organisasjonen deltok foruten Kristin Storaker, generalsekretær Bjørn A. Wegge og seniorrådgiver Ed C. Brown.

TYRKIA

Besøk i Mar Gabriel-klosteret

I høst var generalsekretær Bjørn A. Wegge sammen med Erik Hillestad fra Kirkelig Kulturverksted på besøk i Mar Gabriel-klosteret i det østlige Tyrkia. Mar Gabriel ble grunnlagt i år 397 og er verdens eldste kloster i aktivt bruk. Bakgrunnen for besøket er et musikk- og kulturprosjekt som søker den verdensvide kirkens musikalske røtter. Senere i år blir også dirigent Per Oddvar Hildre med på en ny, musikalsk oppdagelsesreise i området. Målet er å produsere en CD med SKRUK og slik gjøre et norsk publikum kjent med denne tradisjonen fra den orientalske kirkes skattkammer. På bildet ser vi (fra venstre) Erik Hillestad, Bjørn A. Wegge og metropolitten av Tur Abdin, biskop Samuel Aktas.

(Foto: Stefanusalliansen)

Mumkin

En torsdag i februar. Det graves, hakkes, støpes og mures av talløse hender på Anastasia.

Tekst og foto: Eyvind Skeie

Biskop Thomas farer hit og dit, peker med paraplyen og kommer med sine oppmuntrende og kommanderende ord. Et ord han bruker ofte, er «mumkin». Noen ganger uttales det mykt og vennlig, andre ganger med all den biskoppelige tyngde han kan legge i det. Men hva betyr det?

Det umuliges kunst

- Med ordet mumkin kan du komme ganske langt i den arabiske verden, sier biskopen smilende.
- Ordet kan bety at «ok, det er bra» eller «det kan løses», men grunnbetydningen er at «det er mulig».

Biskop Thomas er en mann som mestrer det umuliges kunst. Hele Anafora er bygget opp som et trosprosjekt. Biskopen er en mann som kjøper uten penger. En som bygger uten å ha alle kalkulasjoner på plass. Akkurat nå er det en beleilig tid for det umuliges kunst i Egypt. Ingen vet om det nye politiske systemet vil gjøre det enda van-

skeligere for de kristne å bygge og utvikle sine kirker og eiendommer.

For biskop Thomas er det også noe annet som ligger bak. Det viser seg å være et enormt behov for Anastasia, skolesenteret på Anafora. Allerede i morgen kommer det en stor gruppe som skal ha seminar. Og dagen etter skal det være konferanse for landets ledende koptiske redaktører og journalister. De har mye å snakke om etter revolusjonen. På Anastasia kan de gjøre det fritt.

Hånden som støtter nedenfra

Hva er det som driver denne mannen? Da han ble innsatt som biskop, litt over tretti år gammel, holdt han det som må være kirkehistoriens aller korteste innsettelsespreken. Den varte i bare 58 sekunder, ifølge ham selv.

En aldrende prest, pavens egen utsending, ble så forarget over den korte prekenen at han i skarpe ordelag befalte Thomas å gå tilbake til prekestolen og si noe mer. Pinlig nok gikk samtalen delvis ut over kirkens høytaleranlegg. «Du kan ikke tale så kort!» sa presten ganske hissig til den unge biskopen. Menigheten kunne så bivåne hvordan den aldrende presten trakk den nyordinerte biskopen tilbake til talerstolen, hvor han gjentok nøyaktig de

Ivrige medarbeidere på Anafora Farm og Retreatsenter. For alle tilreisende gjester er det godt å kunne møte slike representanter for den egyptiske kristenhet.

samme ordene: «Jeg er nå deres biskop. Som biskop er jeg ikke en hånd som kommer ovenfra. Min hånd kommer nedenfra, for å støtte og løfte opp. Jeg vil se deres nød.»

«Mumkin – alt er mulig», sier biskop Thomas. (Foto: Stig-Øyvind O. Blystad)

Kallet

Biskop Thomas var utsendt som misjonær til Kenya, da pave Shenouda III kalte ham til biskop. Thomas tilbrakte mange timer alene i en kirke. Han gråt og bad og tryglet Gud om å få slippe.

– Men så talte Gud til meg, i mitt indre, forteller han.
– Guds stemme sa: «Du skal ikke være en hånd som kommer ovenfra, men en hånd som kommer nedenfra for å støtte og løfte opp.»

Da sa den unge presten ja til å bli biskop. Og hvordan skulle han så kunne si noe mer, i sin innsettelsespreken, enn det Gud hadde talt i hans eget sinn og hjerte?

– Så måtte jeg bevise det jeg skulle gjøre i min bispe-tjeneste, uten flere ord. Alt jeg har gjort senere, har vært motivert av det oppdraget jeg fikk av Gud den gangen: Å forsøke å være en hånd som kommer nedenfra og støtter og løfter. Så får andre dømme om jeg har fulgt kallet eller ikke.

Rettferdighet og likeverd

Noe av det biskop Thomas brenner sterkest for, er rettferdighet for alle.

– Rettferdighet er noe mer enn veldedighet. Den fattige kan selvsagt bli hjulpet av gode mennesker som gir av sin overflod, og på den måten yter veldedighet. Men det den fattige trenger, er å få sin verdighet tilbake, å bli møtt som en likeverdig. Det er rettferdighet.

Biskop Thomas er også opptatt av likeverd mellom kjønnene. Han legger stor vekt på å gi kvinner lederansvar og oppmuntrer dem til å ta utdanning.

– I vårt samfunn er det viktig å anerkjenne kvinnens rett og selvstendighet. Det handler om å støtte og løfte kvinnene. Dette er en viktig del av min gjerning som biskop. Mumkin! Det er mulig!

Bygging under tidspress på Anafora, og alle deltar.

Et møte i ørkenen

I fem dager i februar fikk jeg være sammen med biskop Thomas på Anafora, i ørkenen mellom Kairo og Alexandria.

Tjeneste og håp. Deler av tiden ble brukt til intervju og samtaler, om hans egen livsfortelling, hans tjeneste som biskop, om koptisk identitet og den aktuelle situasjonen. De grunnleggende motiver hos biskop Thomas er *tjeneste for andre og formidling av håp*. Dette er dypt forankret i hans teologiske tenkning, som er sterkt preget av inkarnasjonen.

Inkarnasjonen. Det at Gud ble menneske i Kristus, fremstår hos biskopen som en klar forpliktelse til å tjene mennesket og se det guddommelige nærværet i den jordiske sammenhengen. Håpet ligger dermed ikke i det hinsidige, men i Guds nærvær og handlinger her og nå. Dette er ikke minst helt praktisk å forstå, også i

den utfordrende situasjonen som de kristne i Egypt opplever etter revolusjonen.

Rettferdighet. Biskop Thomas kommer ikke med store programklæringer. Når man spør ham om hva han ønsker for Egypt, svarer han kort og konsist: «Jeg ønsker at Egypt skal være en sekulær stat med rettferdighet for alle.» Utsagnet rommer et ønske om at det nå ikke skal vokse frem en religiøs fundert samfunns-makt, men at også de kristne skal kunne leve åpent med sin tro i et fritt samfunn. Egypts kristne trenger vår støtte!

Med vennlig ørkenhilsen fra Eyvind Skeie

Fitjar:

Full fart i førti år

I februar 2012 var det førti år siden Fitjar Kvinneforening ble startet opp. Helt siden begynnelsen har foreningen hatt et sterkt engasjement for forfulgte kristne, noe som også har gitt seg utslag i et nært og godt forhold til Stefanusalliansen helt siden Jernteppetiden. Under jubileet i februar, som ble markert over flere dager, var Hilde Skaar Vollebæk på besøk fra Stefanusalliansen.

– Det er veldig inspirerende å treffe så engasjerte og positive folk, sier hun.

– Dette var mitt første besøk til Fitjar, og i løpet av to dager med basar og arrangementer fikk jeg oppleve en imponerende gjeng med mye pågangsmot. Vi i Stefanusalliansen takker for trofast og iherdig innsats gjennom førti år, og utfordrer til nye førti!

Fitjar kirke. (Foto: Svein Harkestad, CC BY-SA 3.0)

BESØK VÅRE NYE NETTSIDER:
www.stefanus.no

Vennskapsbarnehager!

Over 30 norske barnehager er nå Stefanusvenner, det vil si at de er vennskapsbarnehage med Mamma Maggies barnehager i Egypt. I «søppelbyen» i Kairo er det tusenvis av fattige, koptiske barn. Gjennom Mamma Maggies store satsing på barnehager får mange av dem nytt håp – og norske barnehager kan bidra!

Bli vennskapsbarnehage!

Kontakt Marianne Haugerud:

Tlf.: 23 40 88 00

E-post: mh@stefanus.no

Foto: Marianne Haugerud

Samarbeidsråd for menighet og misjon

Stefanusalliansen er blitt medlem av Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM) i Den norske kirke. Formålet med SMM er å fremme misjonsengasjementet i menighetene. Gjennom SMM får menighetene mulighet til å støtte en rekke ulike misjonsprosjekter. Syv norske misjonsorganisasjoner er medlem av SMM. Les mer på internett: www.menighetogmisjon.no

BLI MED – SAMMEN FOR DE FORFULGTE!

BE!

Be for mennesker, kirker, land og prosjekter. Du kan få aktuelle bønneemner på e-post (ukentlig) eller i Magasinet Stefanus.

GI!

Forkjemper er navnet på vår faste givertjeneste. Faste gaver gir økt forutsigbarhet og lave administrasjonskostnader. Les mer: www.forkjemper.no

PROTESTER!

Bli en av våre 6000 appellvenner! Én aksjon i måneden. Du kan få aksjonene tilsendt som e-post, brevpost eller sms (send sms: ROP til 2377).

LES!

Magasinet Stefanus gir god informasjon. Syv utgaver i året. Abonnementet er gratis. Du kan også få nyhetsbrev på e-post hver tredje uke.

Påmelding/mer info:

www.stefanus.no • post@stefanus.no • Tlf.: 23 40 88 00

Opplevelsesreise til Egypt

Fra 29. september til 7. oktober 2012

Arrangør: Stefanusalliansen og VIA Travel, Sørlandet

FRA PROGRAMMET

Kultur: Det egyptiske museet, pyramidene, sfinxen, båttur på Nilen, biblioteket i Alexandria.

Diakoni: Vi besøker Kairos «søppelby», hvor Mamma Maggie driver et omfattende hjelpearbeid og bygger håp for en ny generasjon koptere.

Retreat: Biskop Thomas er kjent for sitt engasjement for trosfrihet og menneskerettigheter. Vi besøker hans retreatsted Anafora, som blant annet rommer et kurscenter for unge koptere.

Kirkeliv: Den koptisk-ortodokse kirke regner sin historie helt tilbake til evangelisten Markus. Vi besøker Markus-katedralen, Makarius-klosteret og den spesielle «hulekirken» (se bildet).

PRIS

Kr 9 800,- per person i dobbeltrom (inkl. fullpensjon, visum og inngangspenger)

Flyskatter: Cirka kr 2 400,- (NB: kommer i tillegg)

Tillegg enkeltrom: Kr 1 300,-

Tillegg for utsikt til Nilen fra hotellet i Kairo: Kr 600,-

REISELEDERE

Svein Lilleaasen (sokneprest i Grimstad menighet) og Erling Hillesund (kateket i Eide og Landvik menigheter).

PÅMELDING

Påmeldingsskjema fås ved henvendelse til:

VIA Travel, Sørlandet. Postboks 68, 4891 Grimstad.

Tlf.: 37 25 38 00 / Fax: 37 25 38 11

Internett: <https://www.viaregi.com/turegypt2012>

Jeg lar min rettferd komme nær

For jeg er Gud, og ingen annen,
jeg er Gud, og ingen er lik meg.

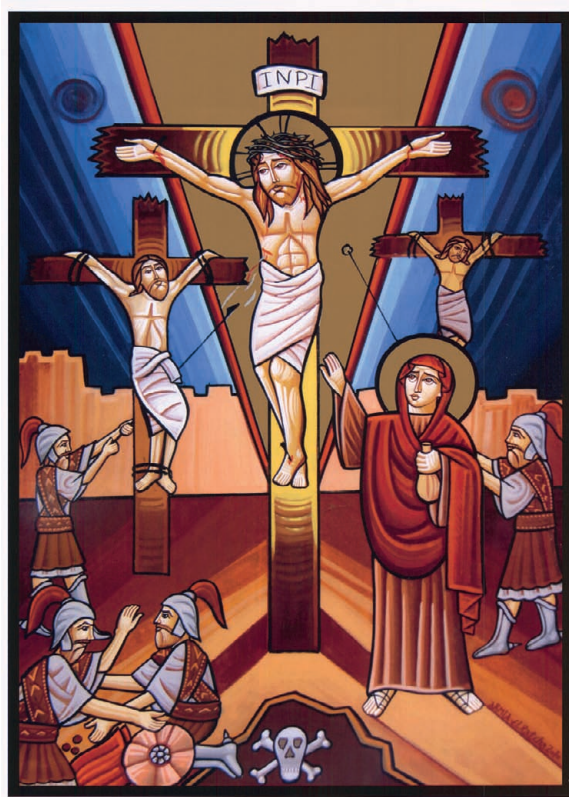
Fra begynnelsen forteller jeg slutten,
på forhånd forteller jeg det som ikke har hendt.
Jeg sier: «Min plan står fast,
alt jeg vil, det gjør jeg.»

Fra øst kaller jeg en rovfugl,
fra et land langt borte
en mann for min plan.
Det jeg har sagt, lar jeg skje.
Det jeg har tenkt, det gjør jeg.

Hør på meg, dere motløse hjerter,
dere som er langt fra rettferd!

Jeg lar min rettferd komme nær,
den er ikke langt borte,
min frelse kommer ikke for sent.

Jesaja 46,9-13
(Bibelteksten er hentet fra Bibel 2011.
© Bibelselskapet. Gjengitt med tillatelse.)

Ikonene viser Jesu korsfestelse og Jesu oppstandelse. De er malt ved Det koptiske ikoninstituttet i Kairo. Disse og syv andre ikoner er malt spesielt til musikkfortellingen «Den hellige oljen», et samarbeidsprosjekt mellom Ung Kirkesang og Stefanusalliansen. «Den hellige oljen» skal vi fortelle mer om senere.